

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 534/2015-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo/39/2014 z 1. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „dohovor“) sp. zn. 3 Sžo/39/2014 z 1. júla 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd ním potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 S/2300/2012-105 zo 14. marca 2014, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky (žalobkyne) o preskúmanie a zrušenie rozhodnutia Slovenskej obchodnej inšpekcie – Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. SK/0602/99/2012 z 13. septembra 2012, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľky a potvrdil rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie – Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj č. P/0016/01/2012 z 31. júla 2012 o uložení pokuty sťažovateľke v sume 10 000 € pre porušenie zákazu nekalých obchodných praktík podľa § 7 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Sťažovateľka uvádza, že uvedenú pokutu dostala za to, že „*pri uzavretí jednej zmluvy o úvere dňa 21. 09. 2009 postupovala v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, čím podstatne narušila ekonomické správanie spotrebiteľov vo vzťahu k poskytovanej službe, čo malo za následok obmedzenie schopnosti urobiť rozhodnutie, ktoré by inak neurobili*“. Podľa jej názoru najvyšší súd „*ako odvolací orgán... rozhodol, že tento skutok nie je čiastkovým útokom pokračovacieho správneho deliktu spáchaného sťažovateľkou čiastkovými útokmi v dňoch 25. 7. 2008, 11. 9. 2009, 21. 9. 2009 a 13. 7. 2010, hoci rozhodnutie o sankcii za prvý čiastkový útok (súčasne aj prvé rozhodnutie o sankcii) nastalo až 27. 4. 2011 (právoplatnosť 15. 6. 2011)*“. Záver najvyššieho súdu, že „*za uvedené*

porušenie zákona bolo začaté samostatné správne konanie a žalobcovi boli už uložené sankcie v samostatných správnych konaniach“, považuje sťažovateľka za nedôvodný, pretože „existencia pokračujúceho správneho deliktu nie je ovplyvňovaná tým, či sa pre jednotlivé čiastkové útoky začne samostatné konanie a či sa uložia sankcie v samostatných konaniach, ale iba objektívnou súvislosťou medzi čiastkovými útokmi... a skutočnosťou, ktorá spôsobuje pretrhnutie jednoty skutku, ktorý tvorí pokračovací správny delikt, ktorým v oblasti správneho trestania je moment prvého sankcionovania za aspoň jeden čiastkový útok pokračovacieho správneho deliktu spáchaný pred týmto prvým sankcionovaním a jeho právoplatnosťou“.

Sťažovateľka s poukazom na rozsiahlu judikatúru najvyššieho súdu opakujúc dôvody svojho odvolania proti rozsudku krajského súdu tvrdí, že *„zákon nedáva možnosť uložiť žalobcovi viac pokút, ak sa dopustil pokračovacieho správneho deliktu a ak žalovaný správny orgán tak urobí, poruší ústavný princíp zákonnosti podľa čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky neprípustným rozširujúcim výkladom“.* Ďalej argumentuje, že *„pre záver o absencii objektívnej súvislosti predsa nemôže postačovať tvrdenie, že sa konania o čiastkových útokoch začali na podklade iných kontrol, že začali v inom čase, na inom mieste, išlo o iných spotrebiteľov a že hrozila preklúzia pre osobitné prekluzívne lehoty... Súčasne sa ako priťažujúca okolnosť výslovne používa spáchanie čiastkového útoku pokračovacieho deliktu, hoci už došlo k uloženiu samostatnej sankcie za predchádzajúci čiastkový útok, pričom k uloženiu sankcie došlo až po spáchaní predmetného čiastkového útoku pokračujúceho správneho deliktu. Takýmto výkladom však nedochádza iba k porušeniu zásad spravodlivého procesu na riadne odôvodnenie rozsudku v správnom konaní podľa čl. 46 odsek 2 v spojitosti s čl. 46 ods. 1 a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v časti rozhodnutia o oprávnenosti trestného obvinenia, ale aj k zásahu do zásady zákonnosti podľa článku 49 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože tu dochádza k neprimeranému rozširujúcemu výkladu ustanovenia §-u 7 ods. 1 a 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, keď Najvyšší súd Slovenskej republiky trvá na tom,*

že nejde o pokračujúci správny delikt, ale o viac deliktov, za ktoré je možné uložiť viac sankcií...“.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo/39/2014 z 1. júla 2015 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo/39/2014 z 1. júla 2015.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva

trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

Podstata vznesených námietok spočíva v nespokojnosti sťažovateľky s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorému vytýka, že je „*plný závažných pochybení*“, pretože svoje rozhodnutie o potvrdení rozsudku krajského súdu „*nelogicky a nezrozumiteľne*“ odôvodnil neprimerane rozširujúcim výkladom ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, hoci na jej prípad mal analogicky aplikovať ustanovenia Trestného zákona týkajúce sa ukladania trestov za pokračujúce správne delikty, ktorých sa dopustila.

Vychádzajúc zo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka ho už niekoľko rokov zahľucuje sťažnosťami, ktoré sa svojím obsahom dotýkajú spotrebiteľských (úverových) zmlúv, ktoré uzatvorila s tisíckami fyzických osôb – občanov Slovenskej republiky, pričom tieto zmluvy všetky stupne všeobecných súdov v rôznych typoch konaní vyhodnotili ako také, ktoré obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky, znevýhodňujú spotrebiteľov, priečia sa dobrým mravom a pod., a teda sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi.

Keďže sťažovateľke je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci, v danom prípade nepovažoval za potrebné túto duplicitne uvádzať.

Najvyšší súd v pomerne rozsiahlom odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol: «*Z pohľadu zákonnosti je napadnuté rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty súladné so zákonom i s prihliadnutím na výšku sankcie, keďže používanie nekalej obchodnej praxe pri konaní so spotrebiteľom je závažným zásahom do práv spotrebiteľa chránených zákonom. Je potrebné poznamenať, že vzhľadom na špecifiká tohto prípadu je aj výška pokuty primeraná, odráža mieru porušenia povinnosti žalobcom ako i následkov, ktoré z tohto porušenia vyplynuli, zodpovedá rozsahu a závažnosti porušenia zákonných ustanovení platných na úseku ochrany spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní zmlúv si počína*

rovnako a opakovane. Pokuta bola riadne odôvodnená jednak z hľadiska závažnosti spáchaného skutku, ako i z pohľadu miery závažnosti následkov nezákonného konania a nemožno ju považovať za neprimerane vysokú. Kritériá, za ktorých správny orgán ukladá za porušenie ustanovení zákona sankciu posudzuje individuálne k jednotlivým subjektom a v rozsahu a závažnosti porušenia zistenej povinnosti a čo je podstatné, pokutu ukladá za účelom prinútiť páchatela dodržiavať zákon... V prejednávanom prípade senát odvolacieho súdu preskúmal napadnuté administratívne rozhodnutie a dospel k záveru, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom... Námieta žalobcu, že za „jednotlivé čiastkové porušenia“... mu mala byť uložená spoločná sankcia... nie je dôvodná a v rozhodnutí žalovaného je dostatočne odôvodnená.» Z uvedených dôvodov najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil, pričom ďalej odkázal na svoj rozsudok sp. zn. 4 Sžo/39/2014 z 15. januára 2015 týkajúci sa obdobnej veci, odôvodnenie ktorého citoval.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že nie je namieste tvrdenie sťažovateľky, že „nemala kedy naplniť účel sankcie za porušenie dňa 21. 09. 2012, nemala odkiaľ byť varovaná, že takéto porušenie nemá páchať, a ani to, že jej konanie má sankčný charakter“, ako to uviedla vo svojom odvolaní, ani jej tvrdenie, že nekalých obchodných praktík v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa sa mala dopustiť výlučne „čiastkovými útokmi v dňoch 25. 7. 2008, 11. 9. 2009, 21. 9. 2009 a 13. 7. 2010“, ako to uvádza vo svojej sťažnosti, pretože takéto spotrebiteľské zmluvy preukázateľne uzatvárala nielen niekoľko rokov pred, ale aj po vymedzenom období. Je preto pochopiteľné, ak sa niektorí z takto poškodených spotrebiteľov podnetmi obrátili aj na Slovenskú obchodnú inšpekciu, ktorej pôsobnosť ako orgánu kontroly vnútorného trhu vymedzuje zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na danú vec je preto potrebné nazeráť v širších súvislostiach.

Ústavný súd nesúhlasí s námietskou sťažovateľky o nedostatočnosti, resp. nezrozumiteľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, keďže tento postupoval v súlade s § 250ja ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý ustanovuje,

že ak najvyšší súd rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie. Bolo tomu tak aj v danom prípade, kde najvyšší súd citoval odôvodnenie rozsudku sp. zn. 4 Sžo/39/2014 z 15. januára 2015, z obsahu ktorého vyplýva, že so špecifikami administratívneho trestania sa presvedčivo vysporiadal aj so zreteľom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že na použitie citovaného procesného ustanovenia odvolacím súdom postačuje zhoda v podstatných otázkach právneho posúdenia veci, pričom ďalšie odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je nevyhnutné hodnotiť v spojitosti s rozsudkom krajského súdu, ktorý podrobne odpovedal na námietky sťažovateľky týkajúce sa právneho posúdenia jej veci. Tu stojí za zmienku zistenie krajského súdu, že sťažovateľka „*skutok nenapáda, argumentuje výlučne len čo do výšky pokuty a rozporuplne uvádza, že žalovaný mal uložiť len jednu pokutu, ktorú uložiť vlastne nemohol*“, pretože „*každé jedno konanie začalo na podklade inej kontroly, v inom čase, na inom mieste, išlo o iných spotrebiteľov a žalovaný by nemohol pri spojení vecí dodržať prekluzívne lehoty v zmysle správneho poriadku*“.

Nemožno súhlasiť ani s tvrdením sťažovateľky, že najvyšší súd sa odklonil od právnych záverov ústavného súdu vyslovených v uznesení sp. zn. III. ÚS 41/2013 z 26. septembra 2013, pretože okrem toho, že uvedené rozhodnutie sa týka iného sťažovateľa, ktorý bol iným správnym orgánom sankcionovaný za iný správny delikt, ktorého sa dopustil, aj v tomto rozhodnutí ústavný súd zdôraznil požiadavku primeranosti použitia Trestného zákona pri administratívnom sankcionovaní vzhľadom na konkrétne okolnosti toho-ktorého prípadu.

Z obsahu napadnutého rozsudku sa ústavný súd presvedčil, že najvyšší súd poskytol sťažovateľke náležitú súdnu ochranu, jej odvolacími námietkami sa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prerokúvaného prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery rozsudku najvyššieho súdu, pretože sú dostatočne odôvodnené a majú

oporu vo vykonanom dokazovaní. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka v podstate obsahovo rovnaké námietky vznesla už v konaní pred správnyimi orgánmi a následne aj v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd navyše konštatuje, že zo všetkých na vec sa vzťahujúcich rozhodnutí je zrejmá jasná kontinuita záverov vyplývajúca z právomocí toho-ktorého štátneho orgánu. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky svojvôle, jeho odôvodnenie je zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností konkrétneho prípadu, ako aj z relevantných všeobecne záväzných právnych noriem.

Ústavný súd preto opätovne zdôrazňuje, že aj keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľky uberala iným smerom, obsahom práv, porušenie ktorých prostredníctvom sťažnosti napáda, nie je záruka, že napadnutý rozsudok bude spĺňať očakávania a predstavy sťažovateľky ako účastníčky konania pred všeobecnými súdmi.

Vychádzajúc z týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru, preto predloženú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedeného dôvodu sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2015